

Oplæg om vederlagsfri fysioterapi - et fælleskommunalt perspektiv

Aars 7. marts 2024

Lidt om mig

- Jonas Birk Lunen
- Chefkonsulent i Det Fælleskommunale Sundhedssekretariat
- 5 års erfaring i stillingen
- Bor i Hobro

Det Fælleskommunale Sundhedssekretariat

- Refererer til Sundhedsdirektørkredsen i Nordjylland
- Løser opgaver for de 11 nordjyske kommuner i relation til sundhedsområdet
- Koordinering med Region Nordjylland, Almen Praksis og fysioterapeuterne
- Varetager sekretariatsfunktionen i Samarbejdsudvalg for Fysioterapi samt sparringspartner for kommunerne om vederlagsfri fysioterapi

Nøgleord i dagens oplæg

- Lovgivning
- Overenskomsten for vederlagsfri fysioterapi
  - Tråde til både tidligere og ”den nye” overenskomst
- Praksisplanen for fysioterapi

Der er også vigtige detaljer om

- Økonomisk ramme
- Kontrolstatistik
- Klagesager om vederlagsfri fysioterapi
- Fysioterapeuternes pausering af vederlagsfri fysioterapi i december 2022 og øget brug af ventelister i 2023

Lovgivningen – Sundhedslovens §140

Citat fra Sundhedsloven (egen fremhævning og kursiv)

- **§ 140 a.** Kommunalbestyrelsen ***tilbyder vederlagsfri behandling*** hos en fysioterapeut i praksissektoren efter lægehenviisning.
- **Stk. 2.** Kommunalbestyrelsen ***kan herudover tilbyde vederlagsfri*** behandling hos en fysioterapeut efter lægehenviisning ved at etablere tilbud om fysioterapi på egne institutioner eller ved indgåelse af aftaler herom med andre kommunalbestyrelser eller private institutioner.

Værd at bemærke: Der er ingen behandlingsgaranti som lovgivningen er i dag. Dvs. der er ikke et formelt loft for ventetid i ordningen.

Bekendtgørelse nr. 710 – 27/6 2008

- **§ 12.** Kommunalbestyrelsen tilbyder vederlagsfri fysioterapi hos fysioterapeut og hos ridefysioterapeut i praksissektoren efter lægehenviisning.
- ***Stk. 2. De nærmere vilkår for vederlagsfri fysioterapi efter lægehenviisning hos fysioterapeut og hos ridefysioterapeut i praksissektoren, herunder ydelsesbeskrivelser, fremgår af overenskomster mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Danske Fysioterapeuter.***

Overenskomst for Vederlagsfri Fysioterapi

- Aftale mellem de nationale parter
- En ny overenskomst trådte i kraft 1. januar 2024
- Fastsætter bl.a. følgende:
  - Lokal organisering i Samarbejdsudvalg
  - ydelsestakster og -beskrivelser
  - klageregler
  - kontrolstatistik
  - National økonomisk ramme
  - emner der kan fastsættes i en lokal praksisplan

Ny overenskomst – i hovedtræk

- Gældende i 3 år fra 2024 – 2026
- Ny overenskomst i en svær tid
  - Økonomien er udfordret
  - Samarbejdet er blevet sat på prøve
- Løjnefaldende ændringer
  - Kvalitetsnetværk
  - Kapacitetsstyring og knækgrænser
  - Strukturerede forløb
- Der udestår fortsat afklaringer på enkelte områder

Ny Kvalitetsmodel

- **Formålet** med en ny kvalitetsmodel er:
  - At fastholde de opnåede kvalitetsforbedringer fra akkrediteringen
  - Etablere rammer omkring **datadrevet kvalitetsudvikling**
    - Herunder Kvalitets- og benchmarkingrapporter
- Modellen baseres på obligatoriske, faglige **kvalitetsnetværk**, der via databaserede og faglige drøftelser skaber refleksion og udvikling af egen praksis
- Netværkene baseres på de **22 nationale sundhedsklynger**
- **Enheden for kvalitet og modernisering (EKM)**, der arbejder med udviklingssporene fra overenskomsten, opnormeres

Modernisering

- Overenskomsten indeholder en **ny ydelsesstruktur**, der dog ikke foreligger færdig på nuværende tidspunkt (13/11 2023)
- Ydelsesbeskrivelserne udarbejdes af EKM med henblik på at skabe **enkelthed og større gennemsigtighed**
- Ydelsesstrukturen skal **afspejle den løbende, faglige udvikling**
- Der skal ske en optimering af behandlingsforløbene i fysioterapipraksis via **digitale løsninger og strukturerede forløb**
  - Hvor dette konkret skal foregå er fortsat ikke fremsendt til de lokale parter

Ny ydelsesstruktur

Som **nye ydelser** indføres:

- **Evalueringskonsultation** (for patienter i længerevarende behandlingsforløb, som selvtræner på klinik, eller via digitale løsninger, eller modtager behandling på hold)
- **Udvidet konsultation**, til særligt komplekse patienter
- **Digital opfølgning** på selvtræning (bl.a. via mail, telefon og elektroniske træningsapps)
- **Individuel videokonsultation**
- **Hold videokonsultation**

Strukturerede forløb

- **Strukturerede forløb** for enkelte **patientgrupper**
- Baseret på nationale, kliniske retningslinjer
- **Fagligt funderet med effektiviseringsgevinster**
- Udvikles gradvist i perioden
- Fortsat **individuel vurdering** ift. **sygdomsstadier og komorbiditet**
- **Patientgrupper – speciale 51**
  - Lumbal og cervikal nerverodstryk
  - Lumbal stenose
  - Artrose i hhv. knæ og hofte
  - Uspecifikke lænderygsmerter
- **Patientgrupper – speciale 62**
  - Sklerose
  - Parkinsons
  - Kronisk leddegigt
  - Følger efter hjerneblødning

Kapacitet og styring – formål og ændring

Formål og ændring

- Skabe et **tydeligt kapacitetsbegreb**
- Styrke den **enkelte klinikejers incitament** og mulighed for at planlægge og evt. tilpasse aktiviteten til den **økonomiske ramme**
- Usikkerhed om udviklingen
- Defineres som et beløb på **baggrund af historiske niveauer** for udbetalte tilskud på hvert af de to specialer
- Kapaciteter er opdelt på specialer og klinikniveau
- Én kapacitet svarer til 1.000.000 kr. på speciale 62 og 393.000 på speciale 51

Kapacitet og styring – kapacitet og model

- Nynedsættelser – **kriterier:**
  - **Faglige kompetencer og erfaring**
  - Beskrivelse af det **geografiske dækningsområde**, som kapaciteten anvendes indenfor
  - Fastlæggelse af krav til sikring af den **faglige bæredygtighed** anvendelsen af kapaciteten, herunder eventuelle krav om tilknytning til eksisterende klinikker eller samarbejder med øvrige fysioterapeuter, samt krav vedr. faciliteter
  - **Øvrige krav**, der følger af praksisplanen

Kapacitet og styring - Knækgrænser

- Kapacitetens størrelse udgør en såkaldt **knækgrænse**
- Denne **opgøres årligt** på klinikniveau
- Tilskuddet for behandlinger **reduceres med 40%** for ydelser leveret udover knækgrænsen (kapacitetsgrænsen)
- Beløbet kommer ikke til udbetaling, og det indgår dermed heller ikke i udgiftsopgørelser

Kapacitet og styring – national økonomi

- På begge specialer fastholdes en **national, økonomisk ramme**
- Denne ramme **supplerer klinikkernes knækgrænser**
- Ved mindreforbrug på rammen er det op til parterne at vurdere de relevante skridt
- Ved merforbrug sker der ligeledes en national dialog, der både kan resultere i tiltag, der skal afhjælpe overskridelsen, samt at der kan ske tilbagebetaling via reduceret takst det kommende år

Spørgsmål til overenskomsten?

Samarbejdsudvalget for Fysioterapi

Bemanding

- 2 politiske repræsentanter fra kommunerne
- 2 politiske repræsentanter fra Region Nordjylland
- 4 fysioterapeuter, udpeget fra egne rækker
- 2 ledelsesrepræsentanter fra myndighedssiden
- 2 sekretærressourcer fra myndighedssiden

Samarbejdsudvalget for Fysioterapi

Eksempel på opgaver

- Forvaltning af overenskomstens bestemmelser
- Udarbejdelse af praksisplan for Region Nordjylland
- Behandling af klagesager med kobling til overenskomsten
- Kontrolstatistik
- Dialog og udvikling af det overordnede samarbejde om fysioterapi
  - Dialogfora
  - Utilsigtede hændelser
  - Div. projekter

Praksisplanen for fysioterapi

- Indgås mellem Region Nordjylland og de 11 nordjyske kommuner
- Udarbejdes i Samarbejdsudvalget
- Fastsætter bl.a. fordelingen af fysioterapi-kapacitet i ydernummersystemet
- Fastlægger procedurer for behandling af diverse ansøgninger – fx om flytning af fysioterapi-kapacitet mellem kommunerne

Vederlagsfri fysioterapi - en illustration

Simpel model med de 4 aktører omkring borgeren

Almen praksis

Henviser borgeren på baggrund af ordningens diagnoseliste

Privatpraktiserende fysioterapeut

Behandler borgeren ud fra en konkret faglig vurdering og overenskomsten

Region Nordjylland

Administrerer ordningen herunder fakturering mellem fysioterapeut og kommune

Bopælskommunen

Betaler for borgerens behandling

Et kommunalt betalingsansvar uden kontrolmuligheder?

- Overenskomstens økonomiske ramme
- Den årlige kontrolstatistik
- Controlling på særlige ydelser
- Borgerhenvendelser

Overenskomstens økonomiske rammer

- Overenskomsten har to økonomiske rammer – en national og en pr. klinik
- Overskridelse af rammen på landsplan medfører nedsat takst for fysioterapeuterne det kommende år (fra 1. april til 31. marts)
- Overskridelse af rammen på klinikken medfører et reduceret honorar for alle ydelser udover den aftalte ramme (40% reduktion i honorar)
- Fordele – set med kommunale øjne: At der skabes et incitament hos fysioterapeuterne for løbende at være opmærksomme på ydelsesniveau og –sammensætning.
- Evt. Kommunale tilbud om vederlagsfri fysioterapi indgår ikke i den økonomiske ramme

Den årlige kontrolstatistik

- Overenskomsten fastsætter høringsgrænser for afvigelser i omkostning pr. patient sammenlignet med regionsgennemsnittet
- Samarbejdsudvalget kan tildele højestegrænser til klinikker, der ikke vurderes at have en tilstrækkelig begrundelse i data eller hørings svar for at have et markant højere ydelsesniveau pr. patient end regionsgennemsnittet af klinikker
- Overskridelse af en højestegrænse medfører automatisk et krav om tilbagebetaling af overskridelsen.
- En højestegrænse løber i 2 år, hvorefter den bortfalder, hvis den er overholdt i de 2 år.

Controlling på særlige ydelser

- Region Nordjylland har mulighed for at lave controlling på en række ydelser
- Et eksempel herpå er controlling af forbruget af afstandstillæg
- Der orienteres på Samarbejdsudvalget når der findes relevant, men det er en myndighedsopgave, som varetages administrativt.

Borgerhenvendelser

- Den svære kontrol er påvisning af fejl i registreringen om borger har været til fysioterapeut
- I sidste ende ved kun borgeren selv, om man har været til stede
- Borgerhenvendelser på baggrund af selv-tjek på Sundhed.dk
- Klagesager på Samarbejdsudvalgets møder
- Tilbagebetalinger og bod

Fysioterapeuternes pausering af vederlagsfri fysioterapi i december 2022

- Baggrund:

- Prognose viste en forventet overskridelse af økonomiloftet for 2022
- Længere proces i 2021 gav ikke fysioterapeuterne de ønskede resultater om en større ramme for 2022
- Igangværende overenskomstforhandlinger

Det kommunale perspektiv:

- Der findes en fælles overenskomst om levering af fysioterapi
- Overenskomsten inkluderer et økonomiloft, hvor overskridelse medfører en tilbagebetaling over det kommende år via nedsatte takster
- Der er ikke tale om at den kommunale kasse er tom – men den fælles aftalte ramme var ved at være nået.
- Fysioterapeuterne har et (med)ansvar for at tilrettelægge ydelserne over hele året, herunder oprette ventelister, så der ikke skal pauseres i december

Opsamling – det grundlæggende system

- Kommunens forpligtelse til at levere vederlagsfri fysioterapi via en aftale med de privatpraktiserende fysioterapeuter er fastsat i lovgivningen og rammesat af en national overenskomst
- Den økonomiske ramme og kontrolstatistikken skal sikre ordningens økonomi og fælles incitament omkring ydelsessammensætning og – omfang
- Pauseringen af fysioterapi i december 2022 var et resultat af en løbende uenighed mellem parterne om behovet for at forøge den økonomiske ramme i den eksisterende overenskomstperiode 2019-2022.
- Et resultat af pauseringen var bl.a. en øget brug af ventelister hos de privatpraktiserende fysioterapeuter i 2023 og frem.

Tak for i dag!

- Tid til spørgsmål?